

VÁCLAV HAVEL: DÁLKOVÝ VÝSLECH

Rok 1948

UKÁZKA

V roce 1948 vzali naší rodině její majetek a my se stali objektem třídního boje. Můj otec, nutno říct, byl v Lucerně do té míry oblíben, že tam mohl navzdory všemu být zaměstnán i po znárodnění jako poradce národního správce a plánovač. Dlouhá léta jsme tam chodili vždycky v neděli na obědy a národní správce s námi sedával, měl k naší rodině téměř intimně-spiklenecký vztah. Bývalí zaměstnanci nám podstrojovali, pomrkávali na nás a nosili nám mohutné protekční porce.

Pro mého bratra Ivana a pro mne ovšem třídní boj znamenal především to, že jsme nemohli studovat. A tak jsem v roce 1951 ukončil základní školu a šel do zaměstnání; dostat se v mém postavení na gymnázium bylo absolutně nemožné. Byl jsem přidělen do učení na tesaře, ale rodiče z toho měli strach: mám závratě a oni se celkem oprávněně báli, že spadnu ze střechy. Různými protekcemi mi sehnali místo laboranta, čehož jsem po létech trochu litoval: kdybych se byl vyučil tesařem, aspoň bych něco konkrétního uměl; laborantství je pro normálního občana přece jen nepříliš použitelná dovednost, je-li to vůbec dovednost. Laborantem jsem byl pět let. Nicméně díky tomu, že tehdy nebylo všechno ještě zdaleka tak dobře zorganizované, mohlo se stát to, co by se o dva roky později už stát nemohlo: okamžitě po nástupu do zaměstnání jsem vstoupil na večerní gymnázium, vystudoval ho a posléze v něm večerně maturoval.

Dnes absolutně nechápu, jak jsem mohl tenkrát stihnout všechno, co jsem stihl: byl jsem osm hodin zaměstnán, jezdil jsem přes celou Prahu do práce, noční směny jsem měl, každý večer jsem byl čtyři hodiny ve škole, z práce i školy jsem byl unaven – a přitom jsem ještě stihl vymetat všechny možné taneční kursy, prodloužené a plesy, přečíst spoustu knih, přehrabávat se v antikvariátech, navštěvovat různé spisovatele, vést s kamarády nekonečné debaty a psát své vlastní texty!

Celý text je k dispozici v elektronickém archivu Knihovny Václava Havla. Do vstupu je nutná registrace, je zdarma a potvrzena automaticky ihned po vyplnění údajů. Vstup do elektronického archivu [zde](#).